

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Serioși nefrancați nu
se primesc. Manuscrisul
nu se trimite.
INERATE se primesc la
ADMINISTRAȚIUNEA în Brașov și
la celelalte Birouri de Anunțuri.
In Viena: M. Dukas Nsobil,
Max. Augenthaler & Emilian Lasser,
Heinrich Schalek, Rudolf Moser,
A. Oppelke Nachf., Anton Gschik.
In Budapesta: A. V. Goldhor-
ner, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
ziă garmond pe o coloană 6 cr.
— Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 2-a o
seziă 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Ca dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un osemplă 5 cr.
v. n. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 156.

Brașov, Vineri 14 (27) Iulie.

1900.

Chinesii cer mediațiune.

Cine s'ar mai pute orienta as-
tăzi în chaosul de sciri, adese-ori
contradicțoare, din China și din cen-
trele statelor, ce se află în conflict
cu ea? Aceste sciri, cari ocupă
partea cea mai mare a colónelor
foilor europene, oferă ați cu toate
acestea, ori tocmai pentru acesta,
cel mai mare interes.

Vede ori și cine, și fără a-se
numera între bărbații versați în
politica cea mare, că aici se tra-
tează de o situațiune militară și di-
plomatică din cele mai încurcate
câte au existat vr'odată, la care iau
parte mai mult sau mai puțin aproape
tote puterile lumii.

Ce o să iese din stăruințele mar-
rilor puteri, de a pacifica China?
Reuși-va planul lor, ori că acțiunea
lor comună de ați, neisbutind așa,
ca să le împace pe toate, va da nas-
care poate încurcând pericolului unor
conflicte serioase între ele? Eță in-
trebările, ce preocupă ați așa de
mult mințile din lumea politică și
diplomatică.

Se vorbia până acuma de o im-
părțire a Chinei, ca și când în ade-
văr s'ar fi tratat numai de o plă-
cintă de orez. Colosul chinez însă,
care părea cu totul amuțit, a des-
fășurat de-odată o putere de resis-
tență și o energică, care a pus pe
gânduri pe toți și i-a făcut să cu-
noscă, ce jertfe grozave de bani și
de sânge i-ar costa pe toți un răs-
boi în contra „impărăției ceresci“.

Dér nu numai pe terenul mili-
tar, ci și pe cel diplomatic Chinesii
au dovedit, că sunt mai superiori,
decât i-au creșut. Este în situațiunea
de față în adevăr surprinzător, cum
cei din Peking lucrăză cu ambasado-
rii lor dela guvernele străine pen-
tru restabilirea raporturilor amicale
și pacifice de mai înainte, pe când
aceste guverne și statele lor sunt
incă în absolută nesciință despre
ceea-ce se petrece în capitala chi-
neză și nu stau în nici o legătură
cu reprezentanții lor de acolo, des-
pre cari Chinesii mereu afirmă, că,
afară de cel german, sunt încă toți
în viață.

În nise momente de rapor-
turi atât de anormale, ambasadorii
chinesii au mai debutat țilele acestea
la Paris, apoi la Berlin și mai în
urmă la Washington cu telegrame
de ale consiliului de stat chinez și
cu comunicări telegrafice ale împé-
ratorului Chinei, Kvang Su, în care se
cere concursul acestor state, a dom-
nitorilor și a guvernelor lor pentru
restabilirea stărilor pacifice de mai
înainte.

Din Franca, China a primit răs-
punsul, că rezultatul hotăririlor gu-
vernului frances îl va pute afla dela
representantul său din Peking. Mi-
nistrul de esterne german, d-l Bülow,
a răspuns, că nu poate să prezente
telegama împératorului Chinei lui
Wilhelm a III-lea, pe câtă vreme nu
va fi clarificată sôrtea ambasadorilor
străini din Peking și pe câtă vreme
guvernul chinez nu va da satisfacți-

deplină pentru uciderea ambasado-
rului Germaniei.

Mai favorabil este răspunsul pre-
ședintelui Statelor-Unite, Mac Kin-
ley. Acesta a răspuns, că decă am-
basadorii sunt în viață, decă li-se va
concede imediat de a-se pune în li-
beră legătură cu guvernele lor, și
decă guvernul chinez va stăruia a
depărta ori-ce pericol dela străini și
va conlucra cu trupele internaționale
spre apărarea lor și restabilirea or-
dinei, atunci America e gata a primi
mediațiunea și a mijloci pacea cu
puterile.

Deja faptul, că America de Nord
primesce intervențiunea în favorul
Chinei, este un ic băgat în unitatea
procederii puterilor, și nu trebuie mult
ca acesta să se spargă.

Decă într'adevăr ambasadorii
sunt salvați, atunci Germania sin-
gură va avé să răsbune omorirea
ambasadorului ei. Încât pentru cele-
lalte puteri, fiă-care din ele are de
a dori mai mult o înțelegere, decât
răsboiul cu China. Rusia, pentru-că
așa poate ajunge mai sigur la scop,
Franca, pentru-că se alătură mai
mult la politica rusescă, Anglia, fiin-
că din cauza răsboiului din Trans-
vaal dispune de prea puține forțe
militare și, în fine, Japonia, pentru-
că interesul ei nu este ca China să
fiă înfrântă de Europa și rassa gal-
benă să-și părădă astfel puterea de
resistență.

Așa-dér China n'are a-se teme
prea mult de unitatea de acțiune
a puterilor, cari de atâta timp nu
s'au putut uni încă nici asupra ces-
tiunei, cine să fiă comandantul su-
prem al trupelor internaționale, me-
nite a ataca Pekingul.

Dela adunarea din Abrud

a Societății pentru fond de teatru
român.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Abrud, 11 (24) Iulie.

Ședința II.

Ședința se deschide la orele 11 a. m.
D-l Godiș, secretarul general, cetesce
procesul verbal despre ședința de ieri. D-nul
Onițiu cetesce telegramele sosite de ieri
incă. Au sosit telegrame din Zombor,
Viena, Săliște, Murăș-Oșorhei, Panciova,
Brașov, Brad și o scrisoare dela d-l Em.
Ungureanu, avocat în Timișóra.

Urméză raportul comisiunei pentru
câștigarea de membri noi. Președinte pro-
topopul Romul Furdul, ér referent pro-
topopul Petru Popoviciu. Acesta referéză, spre
bucuria tuturor, că s'au înscris membri fun-
datori, pe viață, ordinar și ajutător, dela
cari a încurs frumoasă sumă de aproape
5000 corone. Un astfel de succes societa-
tea până acuma nu a mai avut. Bravii
Moți dovediră lumii, că „Munții lor aur
pôrta“.

Se cetesce apoi raportul comisiunei
pentru censurarea rațiociniilor. Președinte
protopopul Montani, ér referent parochul
Dumitru Goia. Din raportul acestei comi-
siuni s'a putut vedé, că societățile au fost
purtate în ordine și pozițiile prevăzute cu
acte și documente justificative. După ce
comisiunea propuse aprobarea proiectului
de budget, adunarea mulțimesce și dá ab-
solutoriul comitetului.

Urméză raportul comisiunei pentru
censurarea raportului comitetului. Preșe-

dinte Dr. V. Preda, referent B. Podóbă. Ra-
portul se primesce. Nu se face însé nici o
propunere concretă; ci numai comisiunea
dărește ca acele bănci ale noastre, la cari,
cu vremea, se vor plasa fondurile societă-
ței, drept mulțămită, să nu uite a împăr-
tăși și Societatea acesta cu un mic procent,
din partea profitului destinat pentru sco-
pur filantropice.

De ore-ce Societatea, în sensul statu-
telor sale, nu poate face nimic până atunci,
până când nu și-a adunat banii necesari
pentru înființarea unui teatru, — dărește
ca comitetul central să caute căile prin
cari să se pôtă aduna și pregăti și forțele
intelectuale, cari vor fi absolut necesare la
înființarea teatrului. Dér deore-ce acest
lucru se va pute face mai ușor prin
modificarea statutelor în acest sens, mai
dărește, ca comitetul central să pregătésă
și un nou proiect de statute.

În jurul acestor chestiuni se începe
o vie discuție, la care i-au parte d-nii
Mihail Cirlea, notar public, Virgil Onițiu,
director gimnazial, Dr. St. C. Pop, advo-
cat, Ioan Scurtu, student, Romul Furdul,
protopop, Vasile Goldiș, profesor și Gh.
Dima, profesor, — se primesce ca propu-
nere concretă partea primă a dorinței co-
misiunei, rămânând, ca comitetul să se în-
grijésă de executarea ei.

În fine după ce se constată activita-
tea rodnică și cu spor a comitetului cen-
tral, acestuia i-se votéză mulțămită proto-
colară și i-se dá absolutoriu.

Fiind societatea invitată să-și țină
adunarea generală din anul viitor în Șim-
leul-Silvăniei, adunarea primesce cu mulță-
mire. Timpul se va fixa de comitet.

Cu acesta ordinea de zi s'a exhau-
riat. Pentru verificarea procesului verbal
se alege d-nii Petru Popovici, Al. Ciura, și
Dr. Laurentiu Pop.

Președintele, în cuvinte alese și bine
simțite, mulțimesce Moților pentru sacrifi-
ciile aduse cu această ocaziune, căci au
făcut ca această adunare să fiă una dintre
cele mai succese de până acuma.

Mai vorbesce d-l Dr. St. C. Pop mul-
țumind președintelui și comitetului pentru
activitatea deosebită dăruindu-le putere și
viață ca, continuând în felul început, să
ne putem realiza cât mai curând scopul
mult dorit.

În numele Moților mulțimesce d-l Ro-
mul Furdul.

Ast-fel spre mulțumirea tuturor se
încheiă partea oficială a adunării generale
din acest an*).

Cestiunea economică în Bucovina.

III.

(Urmare).

S'ar crede, că rassa rafinată aduce statu-
lui imense folose pentru privilegiile acordate.
O cercetare mai amănunțită arată, că too-
mai Jidanii își implinesc forțe mane dato-
riile față de stat. E notoriu, cum fug de
ori-ce recensământ, în Bucovina vagabun-
déză o mulțime fără să fiă încetățeniți, o
sumedeniă de comercianți, ambulanți și căr-
ciumari nu plătesc cu anii birul, păzind oca-
siunea pentru a se subtrage.

Din cauza inexactității matriculelor
jidovesci primăria nu e în stare a-i controla
temeinic, ceea ce le înlesnesce Jidanilor
scăparea de asentare. La locul asentării
apar chipuri artificios mutilate; în locul
celui citat, care se preumblă liniștit în altă
țera, apare altul nedesvôit, schilod sau
cretin, în de comun un organism bolnav.
Abstragem dela corumperea comisiunilor,
mai ales a medicilor, cea mai mare parte
Jidani.

Acesta este rassa, care a pus jugul
solăviei de multă vreme în gâtul țeranilor
bucovineni. Lupta în contra Jidanilor tre-

*) Primind acest raport numai cu posta de
ați după amiază, partea privitoare la concertul de
Duminică o vom publica mâine. — Red.

bue purtată, tăiând energic în relațiunile
mai vechi ca de un secol. Lupta econo-
mică trebuie să atragă atențiunea în prima
liniă când este vorba de raportul poporu-
lui român cu Jidovimea.

Aci nu pôte fi pace, d-le baron Mus-
tatza! Trebuie pornite acțiuni serioase pen-
tru a lumina poporul asupra acestei lupte
și a modurilor, în cari ar pute purta mai
cu nădejde în reușită.

Sunt necesare acțiuni concentrice, ac-
țiuni generale și principiale contra Jidanilor.
În fața primejdiei cumplite nu sunt sufi-
ciente mijloce paliative, ci trebuie o cură
radicală, cu scopul de a tămădui întregul
organism.

Aci are un rol important „Deștepta-
rea“, care de present se află în mâni bune
și energice. Ea trebuie să facă propagandă
în totă țera pentru concentrarea tuturor,
cari posed aptitudinea de a afla și repara
tote cusururile. Un metod sigur trebuie să
ilustreze cu date esacte raporturile actuale
dintre marea proprietate și micul proprie-
tar. În fiecare district, în fie-care sat tre-
buie constituite comitete pătrunse de în-
semnătatea economică a cestiunei, începând
o acțiune generală în toate ramurile.

Ast-fel se pôte redeștepta țeranul din
letargie. Crearea în toate comunele a unei
clase mijlocie de proprietari, ce progreséză
acomodat recerințelor timpului, pentru des-
teptarea emulațiunei în clasa micilor proprie-
tari, e de neapărată trebuință. Moșiile
trebuie gospodărite de însiși moșierii, căci
până trăiau boierii prin satele lor și se ocu-
pau de agricultură, viața patriarhală legase
strins interesele ambelor părți, încât pro-
prietarul moșiei veghia în interesul său pro-
priu la propășirea gospodăriei țărănesci.
Boerii pământeni părăsind satele lor, stră-
mându-se în orașe și târgușore, parte
arendând moșiile, parte înstrăinându-le la
Jidani, Poloni și Armeni, s'a deschis între
curtea boerescă și sat un abis fără fund.

Cel mai frumes rol l'ar avé preoțiunea
punându-se în fruntea acțiunei generale
pentru desrobirea țeranului. Sesiua trebuie
să devină o școlă pentru țeran. Speranța
în preoțiune e îndreptățită, căci ori-ce luptă
îmbrățisată de ea trebuie să reușésă. Amin-
tim numai d. p. agitațiunea contra alcoo-
liemului, care deși puține, dér totuși a avut
resultate mulțămitoare, cu toate împedecările
prefecților stăpâniți de Jidani, cu toate ame-
nținările unui consistor putred și tiritor
pe la pragurile puternicilor din guvern, în
ciuda tuturor neghiobiilor baronului Mus-
tatza.

Rare sunt casurile acu, în cari un
păstor sufletesc ar stôrce poporul mai rău
decât Jidanul, abusând de funcțiunea sa.
Astfel de „boaită“ trebuie dată imediat pu-
blicității, drept rușinea cea mai mare a
clerului. Nu voim să amintim de păcătoșul
din Cucur, său de nemernicul din Voitinul,
care desgropase mariașele, său în districtul
Sucevei de un cămătar care vinde singur
poporenilor lumină, colac, pomene și miere
pentru biserică; aceleași lucruri însă nu
odată, ci de atâtea-ori, până putredesc.

Țeranul, în bigoția-i nutrită sistematic,
crede, că-și implinesce datoria față de atot-
ternicul, ajungând și la sapă de lemn, pe
când un mic popă miserabil se îmbogățesce
nenorocind sute de suflete. Său precum
mi-s'a scris érași din districtul Sucevei des-
pre un preot, care e considerat de enoriaș
numai ca o pacoste.

Pe când acest preot în biserică se
sparge predicând despre toate din lume, țî-
nând poporenii până târziu după amiază,
când intră în coliba țeranului îl jupește
fără milă. Până și dela canturul său sâr-
man și lipit pământului să fi luat pen-
tru înormentarea unui copil mic 10 fl. (dece
florini v. a.) Astfel, decă nicăiri, atunci aci
e la loc țicala populară: „Să nu ne în-
dreptăm pașii după ceea ce face popa“...

Mai intercalăm încă o mică digresiune.
La o cercetare disciplinară încredințată din
partea consistorului protopresbiterului dis-
trictual, acesta veia să facă pace între na-
roul din cestiune și enoriașii săi

torul mod. După ce se convocase adunare mare a țărânilor, protopopul îl puse pe parocul incriminat în fața poporului și arătând cu mâna asupra lui adresă țăranilor cuvintele: „Dați-i pace omeni bun! Nu vedeți, că e smintit?” Apoi plecă protopopul, că și-a împlinit datoria. *Caveant consiliarii bene nutriti!*

(Va urma.)

Seneca.

Răsboiul în China.

Sôrtea ambasadorilor.

La Paris, Berlin, Londra, Bruxella și Washington au sosit telegrame nouă, spunând, că toți ambasadorii din Peking, afară de cel german și de secretarul legațiunii japoneze, trăesc, și în 18 Iulie erau neatînși. Ba după cum am semnalat ieri, după o telegramă din Bruxella, personalul ambasadelor ar fi în drum spre Tien-Cin.

Guvernul german — dăce o telegramă din Berlin — nu prea dă însă creșdemânt afirmațiunilor ambasadorilor Chinei din diferitele capitale europene, cari susțin într'una că reprezentanții puterilor în China trăesc. Nu-și pot explica acolo mai ales împrejurarea, de ce guvernul chinez nu permite ambasadorilor să comunice direct cu cabinetele lor.

Împăratul Chinei cere ajutorul Germaniei.

„Nordd. Allg. Ztg.” din Berlin anunță, că ministrul Chinei la Berlin a remis la 21 Iulie ministrului afacerilor străine german d-l de Bülow o depeșă a împăratului Chinei (Kwang-Su) către împăratul Wilhelm, cerând ajutorul Germaniei, ca singurul mijloc de a face să înceteze criza, și rugând pe împărat să ia inițiativa pentru restabilirea stării de pace de mai înainte. — Telegrama poartă data de 19 Iulie și e semnată de Kwang Su.

La depeșă acesta s'a dat următorul răspuns în 24 l. c. ministrului chinez din Berlin:

„Ministrul de stat, contele Bülow, secretarul de stat al oficiului de esterne, a primit nota telegrafică a ministrului chinez cu data de 21 Iulie, notă, ce cuprinde cererea adresată de Majestatea Sa împăratul Chinei Majestății Sale împăratului și regelui. Contele Bülow nu este în poziția, de a prezenta această depeșă Majestății Sale împăratului și regelui, până când nu se va fi lămurit starea ambasadelor străine închise în Peking și a străinilor de acolo, până când guvernul chinez nu va da satisfacția pentruuciderea criminală a ambasadorului împăratesc și până când nu va da garanții suficiente cu privire la viitorul său atitudine față de dreptul ginților și a civilizațiunii.”

Intervenirea lui Mac Kinley.

O telegramă cu data de 24 Iulie din Washington spune, că președintele Mac Kinley dând răspuns la cererea guvernului chinez, a încunoscîntat pe ambasadorul chinez din Washington, că e gata a primi să intervină. Guvernul american dorește însă ca ambasadorii din Peking să fie salvați.

Indată-ce se va întempla acesta, America își va rechemă trupele sale de pe uscat și apă trimise în China și va sta rezervată față cu eventualele conflicte ale puterilor.

Răspunsul acesta a produs o fôrtearea impresiă la Berlin.

China și Japonia.

„Pol. Corr.” din Viena publică o telegramă, ce i-s'a trimis din Tokio cu data de 20 Iulie, cuprinzând telegramele, ce le-au schimbat între ei împăratul Chinei și împăratul Japoniei.

Împăratul Chinei spune în telegrama sa, că pe când imperiul chinez era în raporturi de sinceră amiciță cu imperiul japonez, secretarul ambasadei japoneze a fost atacat și ucis. În urma acestui eveniment, s'a dispus prinderea și pedepsirea criminalilor. Puterile au atacat și ocupat forturile din Taku și în urma acesta s'au început inițiativa, situațiunea și raporturile cu puterile devenind as-fel complicate. Apusul și răsăritul își stau față 'n față ca inimiți și privirile puterilor nu sunt îndreptate nu mai în contra Chinei, ci există temerea, că deăc China nu va fi în stare să-și păstreze poziția, și pentru imperiul japonez situația devine gravă. Interesele acestor două împărății fiind strins legate, împăratul chinez speră, că Japonia va merge mână 'n mână cu China pentru apărarea intereselor lor egale. China este actualmente prea îngreunată cu suprimarea răscolii, așa că ea nu este în stare a face față pericolului amenințător din străinătate; e avisată dăr la sprijinul acelei țări, care ca și imperiul chinez, formeză o parte a Astei. În ast-fel de împrejurări împăratul chinez adresază împăratului Japoniei cuvântul acesta, rugându-l să ia măsurile, ce le crede necesare, pentru restabilirea păcii și a ordinii. (Telegrama poartă data de 3 Iulie și e iscălită de Kwang Su).

Răspunsul împăratului japonez dăce între altele: Auzim, că trupele Majestății Tale nu sunt în stare a respinge și a suprima răscolă.... Deăc însă guvernul vostru e firm decise a sugruma răscolă și a elibera pe ambasadorii, atunci situația se îmbunătățește relativ.... În ultima lună puterile au transportat numeroase trupe la Tien-Cin și Japonia încă ș'a ținut de datoriă a trimite trupe. Ținta acestei acțiuni militare este sugrumarea răscolii și mântuirea reprezentanților diplomatici, precum și a celorlalți străini. În afară de acesta puterile n'au în vedere alt scop.... Guvernul meu nutrește sentimente binevoitoare față de țera voastră, și deăc raporturile vor permite, nu voi ezita a ridica cuvânt amical în interesul ei. Mai întâiu însă aștept, ca guvernul Majestății Voștre să suprimă numai deăc răscolă și să libereze de fapt pe reprezentanții străini din situația lor. Numai atunci Japonia pôte fi înduplecată de așa validă influința sa în interesul imperiului Vostru.... (Telegrama poartă data de 15 Iulie).

Foile japoneze scriu, că o alianță între China și Japonia este imposibilă și sfă-

tuesc pe guvernul chinez, să renunțe la acest vis.

Răscolă se estinde.

„Novoje Wrenja” anunță din Cifu, că legătura telegrafică cu Tien-Cin s'a întrerupt, linia ferată a fost nimicită.

Lui „Newyork Journal” i-se comunică din Shanghai, că din Port-Arthur au sosit 3000 de soldați ruși la Niucwang. Înaintarea lor este împedecată de 10.000 Chinez bine înarmați. O ciocnire e în ajun. Chinezii au o atitudine defensivă, dăr sunt de-ciși să împiedece înaintarea Rușilor.

400 Englesi căduți.

Școarea acesta o aduce fôia englesă „Daily Express” într'o telegramă, ce i-se comunică din Mahadodorp, în Transvaal. Ea varsă o lumină destul de viună asupra luptelor dintre Burii și Englesi la Derbepoort, lupte în cari au cădut cei 400 ai Albionului.

Răsună érași pe teatrul răsboiului din Africa-sudică un mare șgomot de luptă, armele se încrucieșă din nou și jertfele cad zilnic, rărindu-se șirurile armatei lui Roberts, ați cu 10, mâne cu 50, apoi cu sutele de émeni.

Lupta decurge mai infocată în statul Oranje, care fusese declarat de „teritoriu engles”, fă chiar și numai după nume. La Betlehem s'a ciocnit, cum șcim, o mare trupă englesă cu Burii, aceștia însă au bătut'o și respins'o, și Englesii au luat tălpășita.

Decât ciocnirea acesta, s'a întemplat cevaș mai însemnat. Spre nord dela Honingspruit, Burii au tăiat la riul Vaal comunicația telegrafică cu Pretoria, adecă cu Transvaalul. De aici vine, că despre lucrurile acestea nu Roberts trimite avisuri la Londra, ci generalul Broadwood din Honingspruit și Kelly-Kenny din Bloemfontein. E firesc, că în ast-fel de împrejurări mareșalul Roberts a ajuns de-odată în mare încurcătură, căci nu mai școie, ce se întemplă în Oranje.

Faptul, că Burii au întrerupt comunicația telegrafului și a trenurilor, nu înfășmă alt-ceva, decât că trupele englesesol din Oranje nu pot ș'o birușcă cu ei. Efectul acesta se va simți și mai mult în Transvaal, după-ce Roberts va fi silit să trimită trupe auxiliare celor din Oranje.

Ar face de sigur cea mai penibilă impresiă în Anglia întregă, deăc Roberts s'ar vedé silit să se reintôrce din Pretoria la Bloemfontein, ca să conducă de acolo operațiunile, adecă ș'o începă érași de unde a pornit după „victoria” dela Paardeberg.

Cei 400 Englesi căduți în luptele dela Derbepoort, spre ost dela Pretoria, sunt cea mai strălucită dovadă, că Burii se țin bine și că sunt ceva mai disciplinați și mai devotați cauzei lor deăc bună óra Chinezii dela Tien-Cin.

SCRIRILE ȚILEI.

— 13 (26) Iulie.

Archiducele Iosif în Brașov. Ieri, cu trenul dela 2 óre și 9 m. d. a., a sosit în Brașov archiducele Iosif, cu scop de-a face o revistă peste regimentul 24 de honveți, care e concentrat aici. În suita archiducelui se află generalul major Palkovici, comandantul de brigadă Csalyani ș. a. La gară i-au eșit înainte spre întemplinare fișpanul comitatului Brașov, protonotarul Panzel și oficerii superiori din garnisona honvețimeii din loc. Intrând în oraș archiducele ș'a instalat la hotel „Bucuresol”. Astăđi înainte de amiađi archiducele a făcut revista regimentului 24 de honveți. — Mâne, Vineri, archiducele va pleca cu trenul dela 11 óre a. m. spre a face o vizită Majestății Sale Regelui Carol la castelul Peleș în Sinaia. În onórea archiducelui se va da un prând, după care séra la óra 10 și 14 m. se va reintôrce cu trenul accele-rat, mergând direct spre Budapesta.

Primul consiliu de miniștri, sub preșidența d-lui P. P. Carp, ș'a ținut Marți séra în Bucuresol. În această primă sedință a consiliului serie „Constit.” la care au luat parte toți d-nii miniștri, ș'a discutat în special, chestiuni de resortul ministerului afacerilor străine: tariful vamal pentru Turcia și emigrarea israeliților din țera. Viitorul consiliu de miniștri va avé loc Marți, 18 Iulie. În acest consiliu se va discuta asupra mișcării administrative, ce va face noul guvern; până atuncia nu va fi nici o schimbare de prefecti în județe.

România premiată la esposiția. Privitor la succesul produselor române la esposiția din Paris se comunică următoarele: În privința cerealelor România a fost clasată a patra din întrega lume. Din 333 esposanți de cereale din România au fost premiați 307. Juriul esaminator li-a acordat 9 mențiuni de onóre, 6 mari premii, 80 medalii de aur, 129 de argint și 83 de bronz. Dintre produsele românesol cerealele au fost clasate întâiu, vinurile al doilea, obținând mare premiu, apoi minele, sarea și petroleul. Pădurile Statului de-a-semenea au obținut marele premiu. Domeniile Corónei au obținut media 19 pentru agricultură. Un singur Frances, producător de vinuri, a obținut media 20, cea mai mare.

Noua ordine a esamenelor rigoroșe, pentru facultățile de medicină din Ungaria, va primi, cum se anunță, în curând sancțiunea monarhului. Dispozițiunile principale ale acestei noué ordine au în vedere a constringe pe viitorul medic a face praxă în spitaluri înainte de a intra în praxa vieții. Numărul esamenelor și numărul obiectelor se vor împuțina după noua ordine a rigoróselor. Acesta e fôrte important în ce privește studiile pregătitoare ale mediciniștilor și spesele esamenelor.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Serisóre dela băi.

Schárding (Austria de sus), 15 Iulie 1900.

— Urmare. —

Făcând mai sus mențiune de bătaia dela Lipsca și de cunoștințele mele economice, mi-a venit în minte un episod din copilăria, pe care îl voi reproduce aici. Absolvasem a șeptea clasă gimnasială și mă aflam în ferii acasă la părinți, unde fmi petreceam timpul cu studiul limbii italiene, cărui studiu am să multămeso, că astăđi fmi petrec aici cu „La divina comedia di Dante Alighieri”, pe care am împrumutat'o dela un bărbier italian cu numele Bartessi, care își are oficina vis-à-vis de otelul Lorenz, în care locueso, ou a cărei cetire trecând peste „infern” am ajuns la „purgatoriu” și cred, că până mai stau aici voiți fini și cu „paradisul”.

Era într'un timp, când se grămădesce lucrul de câmp așa, cât economul nu școie încătrău șe dea. Noi aveam în mai multe

părți lucrători, și tatăl meu m'a trimis la viaa din deal, ca să păzesc de săpători. Eu mă aședasem, când la umbra unui cireș, când sub un nuc; ceteam din gramatica italiană, dără din când în când îndemnam și pe săpători să dea bărbătesce cu sapele.

Cine va fi pădit vr'odată pe lucrători, va fi făcut esperiența, că ei caută și află deosebite titule, ca să întrerupă lucrul, séu cum dăce ei: să mai răsufle puțin. Ba că i-a intrat o petricică în opincă și trebuie să se desculțe, ba că trebuie să bea apă, ba că trebuie să-și ascută cósă, ba că tēcă, ba că pungă, ca să trecă diușița, și să-și capete simbria. Mai sunt apoi unii, cari întind povești și spun minciuni cu cari fac ris, și apoi până ride omul nu pôte și săpa, ori trage cu cósă.

Între săpătorii noștri, — erau opt la număr, — încă se afla unul tare povesteș, era mai în etate ca ceilalți, căci era un opșitar cu groșiță, de pe vremea împăratului Francisc I, și a luat parte la unele lupte cu Napoleon I, numit de popor Bunăparte. Pe acesta îl provoca, când unul, când altul din ceilalți lucrători, să le spună

câte ceva din cătănia lui, ce ținuse vre-o 15 ani. Și el le spunea bucuros, ca să pótă mai des răsufila, ér eu ascultam cu plăcere la spusel lui.

Îl întrebă unul: „departe ai umblat, bade Nicolae, și multă lume vei fi văduț?” — „Da, nepóte, am fost cu armadia neamțului în lumea întregă și încă în trei sate”.

Mare mirare între lucrători, asupra acelor trei sate, ce cad afară de lumea acesta; într'o altă lume, care unde este, badea Nicolae n'a vrut să-o spună.

M'am amestecat apoi și eu în vorba lor, și l'am întrebat pe badea Nicolae să-mi spună, că fost'a în bătaia dela Lipsca?

— Cum nu, domnișorule, am fost și noi acolo cu Muscalii și cu burcușii și l'am și bătut pe Bunăparte, ba de nu-l scăpa un Jidov, îl și prindeam, — apoi imi trase una cu ochii, de unde am dedus, că va urma éra vr'o minciună încornurată, ér el continuă: — „Sé veđi, domnișorule, Bunăparte ș'a îmbrăcat cu cióreci, suman și opincol, așa ca noi, și a venit cu doniți și ciubere în armadia noastră să ne spioneze, însă l'a vëndut o oărciumăriță la

care a durmit, dăr el a luat de veste, că i-cr dat de urmă, și a dat cincil galbeni la un Jidov, care a venit c'o bute de vinars în lagărul nostru — pe care până bați în palmi noi am golit'o, — ca să-l scape, și Jidovul a desfumat butea, l'a infundat pe Bunăparte în bute, și c'o mărtógă de cal, étă așa, l'a dus printre noi la armadia lui.

Conticuere omnes intenticque ora tenebant. Săpătorii au amuțit de mirare, ér eu am ris din inimă asupra invențiunilor ingenioșe ale lui badea Nicolae!

Dără să mă întorc la obiectul acestei școisori, dela care m'am abătut puținel.

Poporul din Schárding și din satele cele frumóse, ce-l încunjură, este fôrte moral, religios și laborios. Câmpurile sémnă mai mult a fi nise grădini bine îngrijite, căci sunt presărate și cu tot felul de poml roditori. Palmă de loc nu affi necultivat, ogorul pe aici nu-l cunosc. Și căile de hotar sunt tóte bine prunduite și bătute, așa încât nu te pôte prinde mirarea, când veđi, că un singur bou pus în ham, ér nu în jug, trage câte un căroi mare așa tare încărcaț de fén, încât

Noua ordine a examenelor nu cunoșce esamenul fundamental (Mineralogia, Zoologia și Botanica), printr'asta se economisește 21 fl. din cheltuielile examenelor. Mai departe cele opt obiecte ale examenului al doilea fundamental și a primului examen practic se reduc la patru și adecă prin aceea, că Chemia și Fizica se elimină total, ăr esamenul de fiziologie și anatomie se cere numai odată. Al doilea examen rigoros practic rămâne ca până acum, pe când din al treilea se elimină medicina forenză și igiena publică. Aceste două obiecte se vor cere în viitor dela medicii tribunalelor și dela fisicii orașului.

Numire. In locul d-lui Dr. Emil Pușcariu, secretarul general la ministerul cultelor și instrucțiunii publice, care și-a prezentat dimisiunea din acest post, va fi numit secretar general la același minister d-l Dem. Aug. Laurian. Decretul pentru numirea sa s'a și trimis la Sinaia pentru a fi semnat de M. S. Regele.

Favor personalului dela tren. Ministrul unguresc de comerț a ordonat, ca în cazul, când unor slujbași dela tren, cari nu pot conta la pensie sau la alt mijloc de trai, li-se abdică serviciul din cauza împlinirii etății lor de 60 ani, să li-se dea drept despăgubire salarul pentru un an întreg, la cas, decât sunt funcționari, ăr decât sunt servitori, atunci numai pe o jumătate de an.

O invenție românească. Un tiner mecanic, Teofil Teodorescu, care trăese în Bucuresci și e originar din comuna Offenbaia (Transilvania), a inventat o pompă perfecționată, cu ajutorul căreia un singur om poate ridica apa până la 1000 de metri. I-s'a oferit pentru brevetul acestei invenții 500,000 lei de câră o mare casă din Germania.

Nouă linii ferate în România. D-l I. Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, a acordat autorizația de a se construi următoarele linii ferate: D-lui Balș linia dela Târgu Ocna la Slănic; d-lui Iosif Bunesco, Athanasie etc. linia Rușăr-Găești cu ramificația Lucient-Târgoviște; d-lui inginer Torocceanu, linia Drăgănești-Giurgiu cu o ramificație; d-lor C. G. Vernescu, N. Cartargiu și Popovici, linia Târgu-Nemțu la Pașcani.

Jidani, cari nu știu ce vrău. Cu titlul acesta publică „Alkotmany“ următoarea scoire caracteristică: „Se pregătesc un eveniment remarcabil în „Erzsebetfalva“ cel renumit pentru praful său mare, pentru vagabundii săi, pentru tâlharii lui, pentru fabrica lui de rachete, pentru banda lui de falsificatori de bani. In Erzsebetfalva se află 150—170 Jidani de aceea, cari nu știu ce vrău. Sunt nemulțumiți cu primăria lor, cu prea mare dare de cult, și altele. De aceea au hotărât să țină un meeting în

pe la noi în Transilvania, unde-s căile de hotar desfundate, de multe-ori, abia patru boi l'ar pute duce. Aici am văzut și femeile trăgând cu căsa în brazdă cu bărbății, ba încă ele conduc brazda. Așa ceva în Transilvania numai într'un loc am văzut: la Dedrad, sat săseso lângă R-ghin.

Dér pe aici la lucrul de câmp și femeile trag alături cu bărbății binișor din oroiul cu bere.

Vinarsul aici nu se bea, ci numai berea, ăr bere se bea multă, decât numai în Scharding sunt patru fabrici de bere. Unde nu se bea vinars, apoi nici un Jidov nu află!

Pe câmp unde te învârti dai de câte o cruce, sau de ioana Preacuratei Vergure Maria, pe lângă cari neamțul când trece, stă și se închină. Ba și pe malul Innului, acolo unde ore-cineva a căzut în apă și s'a înecat, se află câte o cruce cu inscripția: Aici s'a înecat cutare, — atunci, trecătorule, roğă-te pentru sufletul lui: un tatăl nostru și o născătoare. Acest act creștinesc involuntar l'am împlinit și eu, la prima cruce, ce am aflat'o cu astfel de votivalii.

(Va urma.)

causă de convertire. Acest meeting se ține ađi (Joi), și autoritățile au permis ținerea lui. Acum e creștin, decât vor trece la vre-o religie întrebare, ori că vor rămâne fără confesiune? Acesta e o alternativă admirabilă, dér vrednică de Jidani.

Directorul serviciului maritim român, d-l colonel Coandă, a plecat la Cardiff, spre a stabili în acel oraș o agenție românească pentru încărcatul cărbunilor necesari serviciului maritim și căilor ferate române. Se știe, că acum serviciul maritim român și căile ferate se aprovizionează cu cărbuni Cardiff, contractul cu sindicatul din Westfalia fiind expirat. D-l colonel Coandă se va întorce dela Cardiff la Paris, unde în zilele de 4 până la 12 August va lua parte la congresul marinei comerciale.

Revista navală franceză. O mare revistă navală s'a ținut la Cherbourg, sub conducerea admiralului Gervais. Președintele Loubet, ministrii, deputații și senatorii au fost de față la această mare revistă a vaselor de război, în portul Cherbourg din escadra de nord mediteranee. S'au ținut discursuri din partea admiralului Gervais, care a salutat în numele armatei navale reunite în Cherbourg, pe președintele Loubet. La discursul amiralului, președintele Loubet răspunde în numele guvernului, în numele parlamentului, în numele Franței, aducând omagii marinei.

Focul dela mănăstirea Vărație. Din Peatra-Neamț, s'anunță, că Marți noaptea, un incendiu a izbucnit la mănăstirea Vărație, ce s'a întins cu o uimitoare repeziție. Casele fiind în majoritate de lemn și mănăstirea fiind lipsită de ajutoare, a fost ușor ca focul să cuprindă întreaga mănăstire. Au ars vre-o 100 de case, aparținând mănăstirii și Arhondăriei. Se crede, că focul a luat naștere dela chiliiile duhovnicului mănăstirii. Sunt pagube de câte-va sute de mii de lei. Focul a putut fi localizat abia pe la ora 1 din noapte. S'a dispus trimiterea pomierilor din Piatra N. și T. Neamț.

Proclamația Boxerilor. S'a găsit la Shanghai prima proclamație a Boxerilor. Această proclamație afirmă, că Dumnezeuul războiului cere sângele străinilor și amenință China cu deșe plăgi, decât nu va fi satisfăcut.

Șahul Persiei a plecat alaltăeri din Petersburg via Varșovia în Franța. La despărțire a fost de față la gară atât Țarul, cât și Țarina.

Rugăciunile în școlile franceze. Intr'o mare parte a școlilor Statului francez există obiceiul, ca la începutul și sfârșitul prelegerii învățătorul să reciteze în școală cu școlarii anumite rugăciuni. Ministrul instrucțiunii publice a dat acum o ordinație, prin care recomandă inspektorilor școlari, ca să pășescă în contra acestui obicei și să constrângă pe profesori și învățători la o „mai strictă observare a obligamentului de neutralitate reciprocă în chestiuni de religie“. Se înțelege, această ordinație e întemplată cu simpatia de foile republicane și anticlericale; cu atât mai mare și, sigur, și mai justă este însă mahnirea foilor naționaliste și antisemite, cari combat în modul cel mai înverșunat pasul ministrului.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liferantului curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile. Depozite în Brașov la F. Jekelius, F. Kelenen, Victor Roth farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoți.

Milan și fiul său.

Organul radicalilor sârbi din Ungaria, „Zastava“ scrie următoarele referitor la căsătoria regelui Serbiei:

„Evenimentul acesta va surprinde foarte mult pe ori-cine în Serbia, cu toate că națiunea sârbească este din creștin până n tălpi democratice. Scopurilor ei politice i-ar fi corăspuns mai bine, decât regele Alesandru și-ar fi căutat o soție în Cetinje. Nici

unul dintre miniștri n'a cutezat să contrasemneze proclamația regelui de tema lui Milan, căci cine ar mai fi îndrăsnit să privească în ochii acestuia, decât a aprobat odată ceea-ce tinerul rege face pe după spatele tatălui său? Faptul acesta încă arată, cine a fost până acum stăpân în Serbia: nimeni, decât ex-regele. Miniștrii înfricați de cătrănirea ex-regelui, s'au tușat după demisiunea lor. Nimeni nu poate să spună, ce va mai face ex-regele Milan. E sigur însă, că el este capabil de ori și ce. Căci să fim sinceri: căsătoria acesta îi dărimă toate planurile.

„Milan a căutat o fată bogată pentru fiul său. Chiar și atunci, când gândia să se sinucidă și a încunoscuit despre această pe Natalia în Biaritz, a conjurat pe Natalia să caute pentru Șașa (Alesandru) o fată foarte bogată, căci banii sunt ce sunt. Natalia i-a răspuns, că banii sunt lucru lateral și că ea, durere, a esperiat, că o căsătorie fără de amor, este cea mai mare nenorocire. Milan nu s'a sinucis, ci a căutat și mai departe o fată bogată pentru fiul său. An de-arândul a umplut foile americane cu chipuri și gravuri din Serbia. Foile acestea, aduceau pentru bani scumpi desenul conacului din Belgrad, fotografia lui Alesandru, coróna Țarului Dușan și altele. Asta era pe-atunci, când Milan căuta o domnișoară americană milionară pentru fiul său. Căuta adecă o americană pentru Alesandru, căci milionelor li-ar fi aflat apoi el locul.

„La totă întâmplarea — continuă „Zastava“ — mari surprinderi ne-au ajuns și stăm în pragul unor evenimente interesante, ba poate chiar fatale. Ce însemnă de fapt proclamația cea mai nouă a regelui Alesandru? — Tot aceea ce a însemnat proclamația lui din 1 Aprilie 1893. Atunci s'a proclamat de majoren, deși de fapt nu era. Acum se proklamă a doua oară. În cazul prim a făcut'o cu învoirea tatălui său, acum însă contra voinței acestuia și probabil cu învoirea mamei sale“.

De altă parte se telegrafază din Belgrad, că între Milan și Alesandru continuă o luptă estra-ordinar de înverșunată. Ex-regele era să sosescă alaltăeri în Belgrad, dér s'a oprit în Viena și și continuă de aici campania. El primesce zilnic sute de telegrame din Belgrad și Semlin și se crede, că rezimându-se pe armată, va încerca *estremul posibil*.

Căldurile în Paris. In săptămâna trecută temperatura în Paris ajunse un maximum, ce nu s'a observat în regiunile acelea cel puțin de 150 ani încôce. Termometrul arată 40°! Orașul acesta mare — serie o fôia parisană — din care deserteză rënd pe rënd lumea pentru a merge la țărmurii mării, a devenit un adevărat cup-tor. Nu se mai răsuflă, ci se gâfăie, chiar fiind armat c'un solid evantai — așa numit „micul vânt de nord“ — dicem solid fiind-că de 10 zile, necoborând termometrul sub 30°, s'au abandonat cu totul evantailile mici de hârtia japoneză pentru a se folosi marele foi împletite din trestie, din cari se face acum o consumație incalculabilă, nu numai pe strade, la promenădi, dér și în sinul familiei, aproape în toate casele. Aerul a devenit aproape irespirabil, și mirósele, care se ridică din strade, ce nu sunt regulat stropite cu apă purificatoare, începe să devină aproape insuportabil. Căteii creapă pe asfaltul înfierbântat, și te ia mila când vezi caii cum trag trăsurile și omnibusele încarcate, în arșița sórelui, turturați de potcovele înfierbântate și sleiți de puteri.

Căldurile și espozitia. Timpul cel nefavorabil pentru espozitia sunt zilele de căldură imensă. După prânz sunt foarte puțini vizitatori și ei d'abea intră și se aședă sub arbori sau pe terasele birturilor umbroase și renunță de a umbla mai mult. Până s'era stău acolo, uscându-și fruntea cu batistele și făcându-și vânt cu jurnale și cu evantailile. S'era e mai bine pentru toți, dela 8 ore începând, reinvia animațiunea și se adună chiar multă lume în pavillionele diferite. Dér numai s'era nu e suficientă pentru afacerile acolora, cari au plătit terenurile foarte scump și perderile zilelor rele inimicească încurând. Numai într'o di serviciul inspecțiunii generale a închis două chioscuri, neputând proprietarii să plătescă chiria...

In fine a plouat! Pe la finea săptămănei un diar esclamă: In fine a plouat! Și plôia a durat o jumătate de oră intrégă. In bulevarde ea a dat ocaziune la o veritabilă esplosiune de bucurie. Birjarii p'au atunei roși și aprinși de căldură pe locurile lor espuse, au oferit capul lor gol picătorelor binefăcătoare, umbreluțele au făcut funcțiunea ploierelor, ómeni pe jumătate îmbrăcați eșiau în curte, pentru ca să se bucure de umeđela plôii. Termometrul a cădut la 23°. Acum se sperăză pretutinde-ne, că efectele violente ale căldurilor se vor micșora, și după o durată de 10 zile, pline de stioaciune, va deveni timpul și în Paris suportabil. După o primăvară seacă, după o vară și mai uscată (fiind-că dela 1 Iulie ne dic pluviometrele n'au cădut decât 7 mm. de apă), să sperăm, că va veni o toamnă, care să ne recompenseze pentru toate greutățile petrecute. Fructelor nu li-a stricat uscăciunea cea multă, strugurii însă au suferit mult.

ULTIME SCIRI.

Belgrad, 25 Iulie. Regelui Alesandru i-a succes a forma ađi un nou ministeriu cu caracter neutral, sub presidenția lui Alexa Jovanović, președintele supremului tribunal de apelațiune. Ministru de război este numit adjutantul regelui, vice-colonelul Milos Vasić. Noul cabinet a depus ađi jurământul. Ađi apare un ucaz prin care se dă *amnestia tuturor condamnaților politici*, excepționând pe aceia, cari au participat direct în complotul contra lui Milan.

Viena, 25 Iulie. Ex-regele Milan, luând cunoștință despre formarea noului cabinet, a declarat, că renunță la călătoria sa în Belgrad și de-ocamdată rămâne în Viena.

Washington, 25 Iulie. Mac-Kinley a răspuns împăratului Chinei, că America își ofere bunele sale servicii, decât va declara: 1. că ambasadorii trăesc; 2. le va da libertate să comunice neîmpedeți cu guvernele lor; 3. decât va ordona autorităților să între în contact cu armata de liberare, dându-și concursul pentru apărarea străinilor și pentru restabilirea ordinei.

Literatură.

A apărut Seria II din *Conferențele pedagogice* ale corpului profesoral dela școlile medii și superioare române din Brașov, ținute în anii școlari 1897—98, 1898—99, 1899—1900. Reproduse cu unele adăuse și multe ilustrațiuni, de V. Onițiu, directorul școlilor.

Cuprinsul: Proiect de modificare a programei órelor de lecții la școlile medii române din Brașov, de V. Onițiu; I. F. Negruțiu: Manual de stilistică, recensiu de Dr. Ios. Blaga; Fr. Koos și V. Goldiș: Două cărți elementare pentru deprinderea limbei maghiare, recens de Dr. Ios. Blaga; Kalmar E.: Magyar olvaso könyv II, recens de Nic. Bogdan; Lurtz: Aritmetica p. II, III, IV recens. de Aurel Ciortea; Memoria: † Nic. Popovici; † Ioan Lăpădat, de A. Bărseanu; Despre jocurile de băști, de Petru Roșca; Cestiunea locului de patinat pentru școlari, de P. Roșca; I. Petran: Gramatica română, recens de Nic. Bogdan; Pomp. Grigoriță: Geografia, recens. de Dumitru Lupan; Dr. Ios. Blaga: Teoria dramei, recensiu de A. Bărseanu; † Dr. Vasile Glodariu; Infiițarea mesei studenților; Cantată pentru jubileul de 50 de ani al școlilor centrale, de A. Bărseanu Infiițarea școlilor centrale. Primul deceniu din viața acolor școlii; Nic. Bogdan: Gramatica limbei române, recens. de A. Bărseanu; Fetter-Vlaicu: Curs complet de limba franceză, recens. de Dr. C. Lăcea. — Estensiunea opului e de 262 pag. format mare 8°

In editura „Nouei Reviste Române“ din Bucuresci (Pasagiul Român 20) a apărut: *Băncile de emisiune și Circulațiunea monetară.* In special Banca Națională română, de A. D. Damianoff. Estensiunea noului op e de 136 pag. și costă 1 leu 50 bani.

A apărut acum în editura librăriei W. Krafft din Sibiu și se află de vânzare la principalele librării din patriă și străinătate: **Partea I-a: Română-germană a Dicționarului român-german și german-român de Sab. Pop. Barcianu**, revidat și complectat de profesorul Dr. D. P. Barcianu. **Ediția a III-a**, 750 pag. în 8° cu litere pețit în 2 colone. Prețul: broșurat cor. 6, legat în 1/2 frauz cor. 7.60. — Acest dicționar atât de bine primit în edițiile sale anterioare, apare acum în ediția a III-a. Recunoscut de bărbați competenți, ca cel mai bun dintre câte au apărut, ediția prezentă caută a-l face și pe mai departe vrednic de această prețioasă recunoștere. Atât autorul, cât și editorul și-au pus toate silințele într-o aduce lucrării îmbunătățirile, care se-o aducă la perfecțiune din ce în ce tot mai mare: autorul prin aceea, că a înăvuit în mod însemnat cuprinsul prin cuvinte și locuțiuni din scriitorii români moderni și mai vechi, voind astfel a înlesni publicului străin citirea și înțelegerea scrierilor române, apoi prin însemnarea silabei accentuate a cuvântului, pentru a face cu puțință rostirea corectă a cuvintelor române și fără a fi silit să-și iei refugiu la regulile amănunțite teoretice; editorul prin aceea, că a înzestrat cartea cu hârtie bună și cu tipar frumos, îngrijind, ca prin un format mai mare și mai potrivit, pe lângă totă înăvuirea să nu devie prea voluminoasă, ci să rămână îndemânatică.

Din **partea a II-a „germană-română“** se află încă câte-va exemplare din ediția a II-a. Prețul broș. cor. 7.60, legat cor. 9.40.

De aceeași autori a apărut **Gramatica germană teoretică-practică** pentru usul tinerimei române. Ediția a V-a. Sibiu, 1896. Prețul broș. cor. 2.80. — Imprejurarea, că deși au mai apărut și alte gramatici germane, s'a arătat necesitatea de a scote această gramatică în o a V-a ediție, vorbesce ea însăși deajuns pentru buna întocmire a ei, așa că se poate recomanda cu totă căldura tinerimii, care voiesce să-și înăvuescă limba germană.

Din **„Istoria legii nouă“**, valoroasă scriere a d-lui canonic din Blășiț Dr. Victor Semigelski, au apărut în Tipografia Seminarului archidieceșan din Blășiț ambele tomuri. **Tomul I** tractează **Tineretea lui Isus și Isus ca profet**. Partea întâi începe cu „Dilele lui Irod“, apoi „originea, pruncia și logodirea Mariei“, „Prevestirea născerei înainte mergătorului“, „Buna vestire“, „Născerea înainte mergătorului“ etc. etc. — În partea a doua se află următoarele capitole principale: „Dela începutul activității publice a lui Isus până la sârbătorea cea dintâi a Pascilor“, „Dela cea dintâi până la a doua sârbătore a Pascilor“, „Dela a doua până la a treia sârbătore a Pascilor“, „Dela a treia până la a patra sârbătore a Pascilor“. — **Tomul II** e împărțit în următoarele 6 părți: „Cina cea de Taină“, „Testamentul lui Mesia“, „Getsemani“, „Osândirea lui Isus“, „Calea Crucii“ și „Golgotha“, fiind

fie-care parte împărțită în numeroși paragrafi. Opu are format mare; tomul I conține 400 pag. și costă 2 fl. (pentru România 4 lei 40 b.), er tom II 320 pag. și costă 1 fl. 70 cr. (porto câte 10 cr. de fie-care tom; e recomandabil a se adauge încă 10 cr. pentru recomandare.) Acest op, bine scris, într-o limbă plăcută și ușoră, este c adevărată podobă pentru literatura noastră bisericească și e de valoare nepetuită nu numai pentru cler, ci pentru toți bărbații iubitori de sciință și pe lângă aceea, mai e și foarte efin în asemănare cu mărimea. — Se poate procura și dela Tipografia „A. Mureșianu“, Brașov.

In legătură cu **„Predicile pentru Duminică și Sârbători“**, de Dr. Em. Elefterescu a apărut de același autor și partea a doua: **„Predici ocașionale și funebre“**, care se estinde pe 220 pag. și conține 11 predici pentru cununii, alte 13 predici pentru diferite ocașuni (la sântirea de biserici, la instalări de parochi și protopopi, la prezentarea pentru prima-ora a preotului înainte credincioșilor; discurs la terminarea anului scolastic etc.) Predici pentru înmormentări (la bărbați și femei de diferite etăți și condițiuni). Costă un exemplar 3 cor. 50 bani. trimis franco și se poate procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov.

„Ziganiada“, seu **„Alexandria a Ziganescă“**, o prea frumoasă povestire scrisă acum o sută de ani de prea iscusitul Ioan Budai Deleanu, er acum de nou scosă și pe înțeles intocmită de V. O. Această interesantă scriere nu numai că oferă olectură hazilă și de mare valoare pentru limba vechiă strămoșească, ea conține și povește foarte folosite pentru generația noastră de azi. Cartea a apărut în editura librăriei Ciurcu din Brașov și costă 45 cr. seu 90 bani; cu posta 1 cor.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.35
Renta de corone ung. 4%	90.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	99.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonuri rurale ungare 4%	90.20
Bonuri rurale croate-slavone	93.
Impr. ung. cu premii	158.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.50
Renta de hârtie austr.	97.35
Renta de aur austr.	115.60
Losuri din 1860.	134.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	691.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	671.50
Napoleondori	19.33
Mărci imperiale	118.52
London vista	342.70
Paris vista	96.55
Rente de corone austr. 4%	97.35
Note italiene	90.60

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Iulie 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.10	Vënd.	19.14
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.90
Napoleond'ori. Cump.	19.28	Vënd.	19.32
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesce Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesce Cump.	10.72	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame)
sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In cazul publicării unui anuțiu mai mult de odată se face scădemânt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ

DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ

DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURİ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURİ.

Compturi, Adrese,
Circulari, Scrisori.
Couverte, in tola mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURİ
și RESTAURANTE.

PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5-8 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2-45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7-48 min. séra.
- IV. Tr. acc. la ora 10-26 min. séra. (Arad)

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la ora 3-55 m. dim.
- II. Trenul mixt la órele 11 a. m.
- III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m.
- (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tr. acc. la ora 5-14 m. dim. (dela Arad).

Dela Brașov la Kezdi Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la ora 3-20 min. noptea.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Cluc-Szereda).

Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomein).

- I. Trenul mixt la ora 9-2 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 5-26 min. p. m.
- III. Tr. mixt, la ora 9-30 min. séra.

Dela Brașov la Ciuc-Gylmes:

- I. Trenul de pers. la ora 5-19 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 8-50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la ora 3-15 min. p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tr. acc. peste Arad la ora 5-7 m. dim.
- II. Trenul de persoane la ora 8 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2-9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 10-25 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, la ora 6-58 min. dim. (care circula numai Vinerea dela Predeal).
- II. Trenul accel. la ora 2-18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 9-27 min. p. m. (din Maiu 15 — 15 Sept.)
- IV. Trenul accelerat, la ora 10-14 m. séra.
- V. Tren de pers. la ora 2-10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia și în tôte sârbătorele).

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la ora 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gylmes).
- II. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la ora 6-48 m. séra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
- IV. Tr. mixt, la ora 10-4 m. séra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1 — 15 Sept. în tôte sârbătorele).

Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomein).

- I. Trenul mixt la ora 7-2 min. dim.
- II. Trenul mixt la ora 1-12 min. p. m.
- III. Tr. mixt la ora 8-18 min. séra.

Dela Ciuc-Gylmes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la ora 8-25 m. dim.
- III. Trenul de pers. la ora 1-51 m. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6-48 min. séra
- V. Tr. mixt la ora 10-04 min. séra. (din Palanca dela 1 Iulie — 15 Sept. în tôte sârbătorele).

„Gazeta Transilvaniei“ la librăria Nic. I. Ciurcu și cu numérul à 10 fil. se vinde la Eremias Nepoții.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiă este provăduță cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrișerea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiceose la stomach și pânțec, în contra căreilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite hôte femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provăduță cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de góldină și reumatism și a altor urmări de recelă. Prețul unei sticlé originale plumbate, Coróne 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodu cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provăduță cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistu A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gilynic prin rambursă postală.

La depozite se se coră anumit preparatele provăduțe cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kelleman și engros la D. Eremias Nepoții, Teutsch & Tartier.